כ: יום טוב פרק שני ביצה

והביא כל צאן קדר בעזרה. ותימה הא (ב)אין מביאין חולין בעזרה ויש לומר דלאו דוקא בעזרה אלא בהר הבית: (ג)**שבירתך** פתוחה. פ"ה לשון כירה ממש וגראה דר"ל כמו ויכרה להם כירה גדולה (מלכים ב ו):

נדרים ונדבות יוביחו. פ"ה שמותר להדיוט במקום שמותרים להדיוט לעשות כל צרכו כגון ביום טוב אסורין ליקרב לגבוה אפילו שלמים וכל שכן עולות במאי קא מפלגי (ד) מר סבר נדרים ונדבות אין קרבין פרש"י ת"ק דאמר נדרים ונדבות יוכיחו ומר סבר אבא שאול נדרים ונדבות קרבין ב"י"ט מדלא קאמר נדרים ונדבות יוכיחו והר"ר שמואל היה מפרש פירוש אחר נדרים ונדבות יוכיחו במקום שיש חלק להדיוט כגון שלמים ואסורי לגבוה כגון עולות במאי קמפלגי ת"ק סבר נדרים ונדבות קרבין ביום טוב מדקאמר במקום שמותר להדיוט כגון שלמים דהוו נדרים ונדבות אלמא דס"ל לת"ק דנדרים ונדבות קרבין ביו"ט ואסורין לגבוה כגון עולה אבל אבא שאול (ה)דאמר ומה במקום שכירתך פתוחה כו' משמע אפילו דשלמים אלמא דס"ל דנדרים ונדבות אין קרבין ביו"ט ובקשה להאי פי' דבפ' אלו עוברין (פסחים דף מז. וכס) אמר בהדיא וסבר לה כאבא שאול דאמר בהם ולא לגבוה אלמא דסבירא ליה לאבא שאול דנדרים ונדבות קרבין ביו"ט ולכ"ע כפי' ראשון: **לכם** ולא לגברים. ב"ה נמי דרשי לכם ולא לגבוה למעוטי נדרים ונדבות כדפי' בפ"ק (דף יב. בד"ה השוחט) אלא נקט כותים וכלבים דפסיקא ליה: **מאי** בינייהו בגין שנטמא. וא"ת נימא דאיכא בינייהו כגון שנטמאו אימורים או שנאבדו דלרבא זריק הואיל ואיכא בשר ולרבה בר רב הונא לא זריק כיון שנטמאו האימורין ותי' הר"ר שמשון מקול"י דרבה בר רב הונא מודה להא דרבא דזורק את הדם על מנת להתיר (ו) באכילה דהוי זורק אוכל נפש ושמתת יום טוב אבל הוא מוסיף עליה דקאמר אפילו נטמא בשר וזרק את הדם ע"מ להקטיר אימורין לערב אבל קשה איאך יהא הבשר מותר באכילה הא אמר (ז)התם אימורין כל כמה דלא מקטרי בשר לא מתאכיל דהא דהקטרת אימורין לא מעכבא ה"מ היכא דליתנהו שנטמאו או נאבדו אבל היכא דאיתנהו מעכבי ויש מתרצים דהכא מיירי שנטמאו או נאבדו ולא נהירא דאם כן לימא דאיכא בינייהו דהכל קיים דלרבא לא זרק ולרבה זריק ועוד דבסמוך משמע אע"ג דאיתנהו דקאמר בבשר עצרת וכו' הדם שבת ויבשר יאכל ואם היתה שבת לא יזרוק ואם זרק אסור לנגעל ולגלגל היום ולא יאכלו מן הבשר: **ואם זרק.** ולא יאכל מן הבשר כלומר אם נטמאו:

נמצא כל צאן קדר בעזרה ומאי הוא דאמר כל מי שרוצה לסמוך יבא ויסמוך ואותו היום גברה ידן של בית הלל וקבעו הלכה כמותן ולא היה שם אדם שערער בדבר כלום: שוב מעשה בתלמיד אחד מתלמידי ב"ה שהביא עולתו לעזרה לסמוך עליה מצאו תלמיד אחד מתלמידי ב"ש אמר לו (ח)מה זו סמיכה אמר לו מה זו שתיקה שתקו בנזיפה והלך לו אמר אביי הלכך האי צורבא מרבנן דאמר ליה חבריה מלתא לא להדר ליה מלתא טפי ממאי דאמר ליה חבריה דאיהו אמר ליה מה זו סמיכה וקא מהדר ליה מה זו שתיקה: תניא (ט)אמרו להם בית הלל לבית שמאי ומה במקום שאסור להדיוט מותר לגבוה מקום שמותר להדיוט אינו דין שמותר לגבוה אמרו להם בית שמאי נדרים ונדבות יוכיחו שמותר להדיוט ואסור לגבוה אמרו להם בית הלל מה לנדרים ונדבות שאין קבוע להם זמן תאמר בעולת ראייה שקבוע לה זמן אמרו להם בית שמאי אף זו אין קבוע לה זמן דתנן (י)אמי שלא חג ביום טוב ראשון של חג חוגג והולך כל הרגל כולו ויום טוב האחרון של חג אמרו להם בית הלל אף זו קבוע לה זמן דתנן (יא)עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו אמרו להם בית שמאי והלא כבר נאמר (יב)לכם ולא לגבוה אמרו להם בית הלל והלא כבר נאמר לה' (יג)כל דלה' אם כן מה תלמוד לומר לכם (יד)לכם ולא לכותים לכם ולא לכלבים: (טו)אבא שאול אומרה בלשון אחרת ומה במקום שכירתך פתוחה כירת רבך פתוחה במקום שכירתך פתוחה אינו דין שכירת רבך פתוחה וכן בדין (טז)שלא יהא שולחנך מלא ושולחן רבך ריקן במאי קא מפלגי מר סבר נדרים ונדבות קרבין ביום טוב ומר סבר (יז)אין קרבין ביום טוב אמר רב הונא (יח)לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב (יט)לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב (כ) לא תימא מדאורייתא מחזא חזו ורבנן הוא דגזרי בהו גזירה שמא ישהה אלא אפילו מדאורייתא נמי לא חזו (כא)דהא שתי הלחם דחובת היום נינהו וליכא למגזר שמא ישהה (כב)ואינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט: איבעיא להו לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ב"ט עבר (כג)ושחט מאי רבא אמר זורק את הדם על מנת להתיר בשר באכילה רבה בר רב הונא אמר זורק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב מאי בינייהו איכא בינייהו נטמא בשר או שאבד לרבא לא זריק לרבה בר רב הונא זריק מיתיבי (כד)בבשר עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן בין לפני זמנן בין לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל ואם היתה שבת לא יזרוק ואם זרק הורצה

נמצא כל צאן קדר שבירושלים והעמידן בעזרה ואמר כל מי שרוצה לסמוך יבא ויסמוך ואותו היום גברה ידן של בית הלל וקבעו הלכה כמותן ולא היה שם אדם שערער בדבר כלום: שוב מעשה בתלמיד אחד מתלמידי ב"ה שהביא עולתו לעזרה לסמוך עליה מצאו תלמיד אחד מתלמידי ב"ש אמר לו מה זו סמיכה אמר לו מה זו שתיקה שתקו בנזיפה והלך לו אמר אביי הלכך האי צורבא מרבנן דאמר ליה חבריה מלתא לא להדר ליה מלתא טפי ממאי דאמר ליה חבריה דאיהו אמר ליה מה זו סמיכה וקא מהדר ליה מה זו שתיקה: תניא אמרו להם בית הלל לבית שמאי ומה במקום שאסור להדיוט מותר לגבוה מקום שמותר להדיוט אינו דין שמותר לגבוה אמרו להם בית שמאי נדרים ונדבות יוכיחו שמותר להדיוט ואסור לגבוה אמרו להם בית הלל מה לנדרים ונדבות שאין קבוע להם זמן תאמר בעולת ראייה שקבוע לה זמן אמרו להם בית שמאי אף זו אין קבוע לה זמן דתנן אמי שלא חג ביום טוב ראשון של חג חוגג והולך כל הרגל כולו ויום טוב האחרון של חג אמרו להם בית הלל אף זו קבוע לה זמן דתנן עבר הרגל ולא חג אינו חייב באחריותו אמרו להם בית שמאי והלא כבר נאמר לכם ולא לגבוה אמרו להם בית הלל והלא כבר נאמר לה' כל דלה' אם כן מה תלמוד לומר לכם לכם ולא לכותים לכם ולא לכלבים: אבא שאול אומרה בלשון אחרת ומה במקום שכירתך פתוחה כירת רבך פתוחה במקום שכירתך פתוחה אינו דין שכירת רבך פתוחה וכן בדין שלא יהא שולחנך מלא ושולחן רבך ריקן במאי קא מפלגי מר סבר נדרים ונדבות קרבין ביום טוב ומר סבר אין קרבין ביום טוב אמר רב הונא לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביום טוב אמר לא תימא מדאורייתא מחזא חזו ורבנן הוא דגזרי בהו גזירה שמא ישהה אלא אפילו מדאורייתא נמי לא חזו דהא שתי הלחם דחובת היום נינהו וליכא למגזר שמא ישהה ואינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט: איבעיא להו לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ב"ט עבר ושחט מאי רבא אמר זורק את הדם על מנת להתיר בשר באכילה רבה בר רב הונא אמר זורק את הדם על מנת להקטיר אימורין לערב מאי בינייהו איכא בינייהו נטמא בשר או שאבד לרבא לא זריק לרבה בר רב הונא זריק מיתיבי בבשר עצרת ששחטן שלא לשמן או ששחטן בין לפני זמנן בין לאחר זמנן הדם יזרק והבשר יאכל ואם היתה שבת לא יזרוק ואם זרק הורצה

נמצא כל צאן קדר. מעולים היו: **שוב מעשה כו'.** לאחר המעשה הזה היה מעשה בתלמיד אחד כו': **מה זו סמיכה.** שאתה רוצה לסמוך ולעבור על דברי ב"ש והלא אנו מלוקין עליכם: **אמר לו מה זו שתיקה.** שהיה לן לשתוק ולאיך שותק: **שתקו בנזיפה.** בגערה: **מקום שאסור להדיוט.** שכת שאסור לעשות להדיוט כלום מיתר לגבוה תמידין ומוספין: **מקום שמותר להדיוט.** י"ט דכתיב (שמות יב) הוא לבדו יעשה לכם כל צד צרכי אכילה: **אינו דין שמותר לגבוה.** כל צרכי אכילת מזבח ואפילו עולת ראייה: **נדרים ונדבות יוכיחו.** שי"ט מקום המותר להדיוט הוא ואתם מודים לנו שאסורים להקריב והן צרכי גבוה: **אף זו קבוע לה זמן כו'.** ויש לחוש שמא יפסע או יאנס כשאר ימי המועד ולא יביא: **והלא כבר נאמר לה'.** וחגותם אותו חג לה' (ט): **אומרה בלשון אחרת.** להאי קל וחומר דבית הלל דלעיל: כיצה. יש לה בית קבול לקבל שתי קדרות ושייך למימר בה סתומה ופתוחה: **כמאי קמפלגי.** אבא שאול ותנא קמא אבא שאול דלא אמר אמרו להם בית שמאי נדרים ונדבות יוכיחו אין קרבין ומר סבר אבא שאול כל"ל: (כ) ד"ה מאי וכי להתיר הבשר באכילה דהוי ליכן:

מוסף רש"י

מי שלא חג ביום טוב ראשון של חג. שלא הביא חגיגתו ביום הראשון של חג (חגיגה ט.). ויום טוב האחרון של חג. חוגג שמיני עצרת. ואע"ג דרגל כתבי עצמו הוא הוי תשלומין לראשון (שם). לכם ולא לכותים. אבל לגנבים שרי (פסחים מז.). גזירה שמא ישהה. קרבנות כל השנה שיבא עדר ועדר. ולא יקריבם על הרגל ונמצא מכוין וממתין מלאמתו עד המועד, ועוד שמא ישבור בגל מאחר (מנחות ק.). דהא שתי הלחם כו' וליכא למגזר שמא ישהה. שהרי אין יכול להקריבם אלא בו ביום (שם). בין לפני זמנן. קודם עצרת, בין לאחר זמנן. לאחר עצרת (מנחות מח.). הדם יזרק. שלא לשמן (שם וזבחים כח.). והבשר יאכל. ואף על פי שהכהנים עצמן מותרין, דקיימא לן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, תיובתא דמתאלי כשלמים בעלמא, אבל לשם חובה כשרים אין שמן עליהן דהא לא עלו לשם חובה אלא לשם שלמי נדבה עליהן מי יתירלי (פסחים יג.). ואם היתה שבת. אשאלה לשמן קאי ועצרת ושבת היא (מנחות מח.). שהלה עצרת בשבת ויתנה שבת לחוטא אבל לשמן ועשה זה ושבת כשלא לשמן (זבחים צ.). לא יזרוק. דכיון דאיתיה מקרבן ליצר הו לא דחי שבת (מנחות מח.). לפי שאין הבשר נאכל בשבת שאין בגלית קדשים ביחוד לת השבת (גזיר כח.).

מסורת הש"ס

(א) [הא שלא שאל מה זו עולה עי' תוס' חגיגה ז: ד"ה מביאין]. (ב) [תוספתא חגיגה פ"ב]. (ג) [חגיגה ט. ת. ד"ה ד: ויתא ג. מגילה ה:]. (ד) ג"ז שם, (ה) [פסחים ה:]. (ו) [לעיל יט.]. (ז) [פסחים מז. לקמן כח: כח: מגילה ז:]. (ח) [תוספתא חגיגה פ"ב]. (ט) [חגיגה ז.]. (י) [לעיל יט. וש"נ]. (יא) [מנחות ק: ע"ש]. (יב) מגחות ק:. (יג) נזיר כח: ע"ש מנחות מח. ע"ש. (יד) כפ"ל: ריאנס. (טו) [ויקרא כג]. (טז) [זבחים כ.]. (יז) [עי' תוס' פסחים דף מ: ד"ה מביאין]. (יח) שיך לקמן קודם ד"ה מאי. (יט) יב"ש בהלכו ליה נדרים ונדבות יוכיחו שכירתך פתוחה וכירת רבך סתומה משמע אפילו בשלמים. מהר"ת. (כ) [פסחים נט.].

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה נדרים וכו' כמאי קא מיפלגי פרש"י דמר סבר ת"ק דאמר נדרים ונדבות יוכיחו נדרים ונדבות אין קריבין ומר סבר אבא שאול כל"ל. (ב) ד"ה מאי וכי להתיר הבשר באכילה דהוי ליכן.

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) נמ' אמר ר"ה וכו' לא תימא מדאורייתא מחזא חזו. נ"ב עיין מהרש"ל ומ"ש עליו בכער המלך פ"ח מהל' חגיגה הלכה ח דף סד ע"ח בד"ה ודע:

רבינו חננאל

תניא אמרו ב"ה לב"ש. ומה בעת שאסור להדיוט בשבת מותר לגבוה, שנאמר וביום השבת שני כבשים וגו', בעת שמותר להדיוט ביו"ט, שנאמר אך אשר יאכל לכל נפש וגו', אינו דין שמותר לגבוה כו'. אמר רבינא לדברי האומר נדרים ונדבות אין קרבין ביו"ט לא תימא דמדאורייתא חזו לאיקרובי ביו"ט ורבנן הוא דגזרו בהו גזירה שמא ישהה אותן. כלומר יאמר בשאר ימות השנה אני טורח במלאכה, איני יכול לעלות ולהקריב קרבן, הנה כשאעלה לחג ביו"ט אקריב נדרי, לפיכך גזרו שלא יקרבו נדרים ונדבות ביו"ט, אלא אפילו מדאורייתא, נמי לא חזו, דהא שתי הלחם חובת היום הן וליכא למגזר שמא ישהה, ואין עשייתן דוחה לא שבת ולא יו"ט. ומיבעיא לן לדברי האומר אין קרבין ביו"ט, עבר ושחט נדרים ונדבות ביום טוב מאי, רבה אמר זורק את הדם להתיר בשר לאכילה, ואם נטמא הבשר או שאבד אינו זורק. רבה בר רב הונא אמר זורק הדם להקטיר אימורין לערב לעבד יא"ש שנטמא הבשר זורק. ואותבינן עליה מהא כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן שהן שלמי צבור, כדכתיב ושני כבשים לזבח שלמים, אי שחטן לשמן קודם עצרה, או לאחר עצרה, הדם יזרק והבשר יאכל, ואם היתה שבת לא יזרוק, ואם זרק

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com